

عنوان مقاله:

تحلیل گفتمان عناصر زیباییشناسی برخی از اشعار بدرشاگرد سیاب با رویکرد هنجارگریزی نحوی - بلاغی

محل انتشار:

فصلنامه ادب عربی، دوره 11، شماره 2 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

محمدباقر حسینی - استادگروه زبان و ادبیات عربی دانشگاه فردوسی

پروین الاهی - دانش آموخته دکتری زبان و ادبیات عربی دانشگاه فردوسی

سیدحسین سیدی - استاد گروه زبان و ادبیات عربی دانشگاه فردوسی

خلاصه مقاله:

هنجارگریزی نحوی از جمله شگردهایی است که در برجسته‌سازی یک متن ادبی دخیل است؛ چرا که برگرفته از عدم پایبندی شاعر به برخی قواعد صرفی یا نحوی کلام است که از روی قصد برای اهداف و غایاتی صورت می‌گیرد. بهره‌مندی از این فرایند به آفرینش زیبایی سخن میانجامد به گونه‌ای که سبب توجه دوچندان مخاطب به متن می‌گردد. شاعران معاصر در تلاشند تا با به کارگیری این تکنیک در اشعار خود به نوعی حسی تازه و شگرف در مخاطب ایجاد کرده و در برهم زدن نظم معمول اشیا، آنها را به گونه‌ای جدید و تازه به مخاطب بنمایانند. از این رهگذر شاعر نوگرای عراق، بدرشاگرد سیاب، که شعر معاصر عربی بخش عمده‌ای از وجود خود را مرهون نبوغ ادبی او می‌داند به غنا و توسعه زبان شعری خود پرداخته، تامل مخاطب را در شعر خود برانگیخته است. وی به تأثیر از فرهنگ و ادبیات غربی و نگاه ناقد به میراث شعر عربی، گامهای موثر در زبان شعری برداشته است. این پژوهش درصدد آن است با ارائه نمونه‌هایی از کارکردهای هنجارگریزی نحوی و بلاغی، مخاطب را به هدف اصلی شاعر و بازنمایی لایه‌های پنهان آثارش سوق دهد تا از این رهگذر شگردهای نحوی او در جهت غریبه‌سازی و ممتاز نمودن اشعارش بدست آید. نتایج تحقیق حاکی از آن است که تقدیم و تاخیر هدفمند، حذف و کاربرد جدید حروف، عطف و عدم عطف و استفاده از کلمات دوراز ذهن و قدیمی از پرسامدترین نمونه‌های هنجارگریزی نحوی و بلاغی در اشعار بدر شاگرد سیاب به شمار می‌آیند و دیگر کارکردهای نحوی در جایگاه‌های بعدی قرار می‌گیرند. از این رو سیاب با بهره‌گیری از چنین شگردهایی سیمای متمایز به سبک شعری خود بخشیده و موجبات تازگی شکل بیان و افزایش دشواری فهم و گستردگی زمان ادراک حسی خواننده را فراهم آورده است.

کلمات کلیدی:

شعر معاصر عراق، تحلیل گفتمان، تحلیل زیبایی شناختی، هنجارگریزی نحوی-بلاغی، بدرشاگرد سیاب

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1199835>

